

Janis Grinbergas
(1925 – 2013)

1925 metų spalio 29 dieną Liepojoje (Latvija) gimęs Janis Grinbergas – latvių savanorio Alberto Grinbergo ir į Liepoją su šeima iš Vilniaus krašto atvykusios Antaninos Galinis sūnus.

Sajunginės kategorijos krepšinio (1952), rankinio (1955), Tarptautinės kategorijos rankinio (IHF) teisėjas (1959). Lietuvos (1963) ir SSRS (1965) nusipelnęs treneris. 1950 metais baigė Latvijos kūno kultūros institutą. 1948-1949 metais – Kauno universiteto treneris dėstytojas, 1949-1953 metais – „Kauno audinių“ krepšinio komandos žaidėjas, treneris, 1953-1957 metais – Kūno kultūros ir sporto komiteto krepšinio, tinklinio, teniso (iki 1955), 1953-1989 metais – rankinio valstybinis treneris. 1956-1964 metais treniravo SSRS moterų rankinio rinktinę, 1963-1970 metais – vyrų. Nuo 2000 metų – IHF garbės narys. 1989-1992 metais – LTOK Generalinis sekretorius, nuo 2002 metų – garbės generalinis sekretorius, 1997-1998 metais – Lietuvos rankinio federacijos prezidentas, nuo 1998 metų – garbės prezidentas. Lietuvos olimpinės akademijos akademikas (2005).

Jis dirbo net aštuoneriose vasaros ir vienose žiemos olimpinėse žaidynėse. Miunchene, Monrealyje, Maskvoje, Los Andžele, Seule, Barselonoje, Atlantoje ir Sidnėjuje J. Grinbergas buvo oficialus Tarptautinės rankinio federacijos (IHF) atstovas, o Maskvoje ir rankinio varžybų direktorius. Į Albervilio žiemos žaidynėse J. Grinbergas dalyvavo kaip LTOK Generalinis sekretorius.

IHF teisėjų ir taisyklių komisijos vienas įtakingiausių narių (1972-2000). J.Grınbergas buvo vienas iš pagrindinių pasaulio rankinio teisėjų kursų vadovų. Daugiau kaip 300 kursų dalyvių gavo IHF teisėjų regalias iš jo rankų, tame tarpe R.Skinderis (1971 m. Rijeka, JUG), G.Gutermanas, R.Maliauskas (1979 m. Pula, JUG), Art.Malašinskas (1972 m. Gabrovas, BUL), S.Žvironas, F.Gedvilas (1994 m. Panevėžys, LTU), B.Gedminas, A.Mikučionis (1994 m. Patrai, GRE), V.Liachovičius, G.Paškevičius (1997 m. Vilnius/Elektrenai, LTU). Nemažai J.Grınbergo pasiūlymų dėl pasaulio čempionatų, Europos taurių turnyrų vykdymo reglamento buvo priimti IHF. Pagal J.Grınbergo pasiūlytą „45 sek.“ taisyklę 10 metų buvo vykdomi tuometės Tarybų Sąjungos čempionatai, tai labai pagreitino žaidimą ir tapo pagrindu priimti šiuolaikinę „Pasyvaus žaidymo“ taisyklę.

2014 metų spalio mėnesį įvyko pirmas J.Grınbergo atminimo tarptautinis rankinio turnyras, kuriame dalyvavo 14 jaunimo rinktinių iš 5 Europos valstybių.

J. Grınbergas apdovanotas LTOK Garbės ženklu (1994), Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu (2000), KKSD 2-ojo laipsnio ordinu „Už nuopelnus Lietuvos sportui“ (2000), IOC Olimpiniu ordinu (2002), KKSD 1-ojo laipsnio ordinu su grandine „Už nuopelnus Lietuvos sportui“ (2005), LTOK Olimpine žvaigžde (2005), IHF auksiniu Garbės žiedu (2005), IHF Aukso ženklu (2007), ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi (2008). 2014 metų spalio mėnesį Lietuvos Olimpinė Akademinė Apdovanojimo Komitetas apdovanojo Janį Grınbergą ir jo žmoną, garsiąją rankininę ir sporto žurnalistę Romą Griniūtę-Grınbergienę medaliais „Už nuopelnus olimpiniam švietimui“ po mirties.